Олово, каучук і стрейтс-долар: порівняння з Женевою та Гонконгом

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Дві валюти, два шляхи до стабільності

Женева і Сінгапур досягли грошової стабільності різними шляхами. Швейцарія запровадила швейцарський франк федеральним законом про монету 1850 року, а 1865 року приєдналася до Латинського монетного союзу. Згодом вона передала монополію на емісію банкнот від 36 банків єдиному центральному банку — Швейцарському національному банку, який 20 червня 1907 року відкрив свої каси, зокрема й у Женеві.[1] Стрейтс-Сетлментс провели свою грошову реформу в те саме десятиліття. Стабільності вони досягли, прив'язавши свій долар до фунта стерлінгів і тримаючи резерви в Лондоні. Швейцарія збудувала суверенну валюту з опорою на центральний банк, тоді як колонія прийняла валюту без грошового суверенітету.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Ці дві системи відображали різне політичне становище. Швейцарія була незалежною державою, яка могла обирати свій грошовий режим, а згодом захищати франк як валюту-притулок. Стрейтс-Сетлментс були залежною територією імперської держави, чию валюту вони запозичили. Після здобуття незалежності Сінгапур поєднав обидві спадщини. Він зберіг повне зовнішнє забезпечення валюти, притаманне валютному правлінню, і водночас створив в Управлінні грошово-кредитного регулювання інституцію з інструментами політики, яких бракувало колоніальній раді. Швейцарський франк і сінгапурський долар сьогодні вважають стабільними валютами малих відкритих економік. До цього результату вони дійшли з протилежних вихідних точок.

Ближчу паралель дає Гонконг. 1935 року він відмовився від срібла й прив'язав свій долар до фунта стерлінгів, а пізніше повернувся до валютного правління на основі долара США. З 17 жовтня 1983 року гонконзький долар прив'язаний до долара США за курсом 7,80, з травня 2005 року — у межах коридору конвертованості від 7,75 до 7,85. Банкноти досі випускають за ліцензією три комерційні банки.[2] Отже, Гонконг нині має класичне валютне правління, тоді як Сінгапур керує своїм обмінним курсом щодо кошика валют, зваженого за обсягами торгівлі. До конкуренції між цими двома центрами повертається частина K.

Сировина і пізня поява торгівлі в Женеві

У сировинній історії контраст ще різкіший. Швейцарські торговельні доми, як-от Volkart, заснований у Вінтертурі 1851 року, та André, заснований у Ньйоні 1877 року, торгували бавовною, кавою і зерном задовго до 1945 року. Проте центром світової

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

сировинної торгівлі Женева стала лише після приходу Cargill та її дочірньої компанії Tradax у 1950-х роках.[3] Торговельні доми прийшли до Женеви заради її банків, нейтралітету та податкового режиму, а самі товари крізь місто майже не проходили.

Сировинний бізнес Сінгапуру зростав навпаки. Спершу фізично прийшли олово й каучук — через гавань, плавильний завод і ґодауни, — а банки, страховики та брокери рушили слідом за товарами. Торговельні функції, які Женева набула як офісний центр, Сінгапур набув як порт. Ця відмінність досі визначає обидва центри. Женева залишається центром торговельних рішень, фінансування та контрактів щодо товарів, які ніколи не торкаються швейцарської землі. Сінгапур поєднує цю роль із фізичною присутністю в нафтопереробці, зберіганні, бункеруванні та судноплавстві, які розглядає частина G.

У цифрах

Відкриття олова в Ларуті: 1848 рік, двадцять китайських гірників привезли з Пенанга. Пангкорський договір: 20 січня 1874 року. Федеровані малайські штати: договір 1895 року, набрав чинності 1 липня 1896 року. Малайський експорт олова наприкінці XIX століття: близько 52 000 метричних тонн, трохи більше половини світового виробництва. Частка європейців у малайському виробництві олова 1929 року: 61 %. Straits Trading Company: зареєстрована 8 листопада 1887 року з капіталом 150 000 доларів, плавильний завод на Пулау-Брані з 1890 року. Насіння каучуконосу, привезене Вікгемом: близько 70 000 штук, у К'ю 15 червня 1876 року. Перші сіянці каучуконосу в Сінгапурі: 1877 рік. Підсочка «ялинкою» за методом Рідлі: 1895 рік. Площа каучукових плантацій у Малаї: 20 000 акрів 1903 року, 2 260 000

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

акрів 1922 року. Частка Малаї у світовому виробництві каучуку: 50 % 1921 року (за Драбблом) або 57,6 % 1920 року (за даними Вонг Лін Кена, Wong Lin Ken). Перший каучуковий аукціон у Сінгапурі: 12 вересня 1911 року. Схема Стівенсона: 1922–1928 роки. Падіння експортних надходжень Малаї у 1929–1932 роках: 73 %. Рада валютних комісарів: заснована 1897 року, банкноти з 1899 року. Вартість стрейтс-долара у стерлінгах з 1906 року: два шилінги чотири пенси. Малайський долар: 1939 рік. Припинення ринкових операцій Міжнародної ради з олова: 24 жовтня 1985 року.[4]

Примітки

1. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie D, розділ « Radicalisme, chemins de fer et banques par actions (1846-1914) », підрозділ « La question monétaire : du franc suisse à la Banque nationale », з відповідними примітками: loi fédérale sur la monnaie du 7 mai 1850; Union monétaire latine, convention du 23 décembre 1865; ouverture des guichets de la BNS le 20 juin 1907 à Bâle, Berne, Genève, Saint-Gall et Zurich; droit d'émission transféré des 36 banques qui le détenaient à la seule BNS. ↩

2. Wikipedia, "Hong Kong dollar" (дата звернення: листопад 2026 р.): Гонконг "abandoned silver and introduced a crawling peg to sterling" 1935 р.; фіксована прив'язка HK$16 = £1 з 1939 р.; "On 17 October 1983, the Hong Kong dollar was officially pegged to the U.S. dollar at a rate of HK$7.80 = US$1", що описано як механізм валютного правління; торговельний коридор US$1 : HK$7.75–7.85 з травня 2005 р.; банкноти за ліцензією випускають HSBC, Bank of China і Standard Chartered. ↩

3. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie G, розділ « Du comptoir au terminal : histoire du négoce à Genève », з відповідними примітками: Volkart засновано 1851 р. з офісами у Вінтертурі

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

та Бомбеї; André & Cie засновано в Ньйоні 1877 р.; Cargill та Alcoa приходять близько 1950 р., а дочірня компанія Cargill — Tradax — стає центром її міжнародної торгівлі з Женеви. ↩

4. Цифри наведено з джерелами в примітках вище, зокрема: John H. Drabble, “The Economic History of Malaysia”, EH.Net Encyclopedia, 31 липня 2004 р.; Wong Lin Ken, “Singapore: Its Growth as an Entrepot Port, 1819–1941”, *Journal of Southeast Asian Studies*, т. 9, № 1, 1978 р., примітка 28: “By 1920, Malaya was already producing 57.6% of the world output of rubber”, що більш ніж удвічі перевищує оціночні 25,4 % Індонезії; Wikipedia, “Straits dollar” і “Rubber Trade Association of Penang” (дата звернення: листопад 2026 р.). ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com